

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 กองบัญชาการตำรวจนครบาล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนที่อยู่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 และเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้แก้ไขใหม่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน ที่อยู่ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวน 9 สถานีตำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 155 คน โดยวิธีแจกแบบสอบถาม และนำผลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) กับพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน 3 คน เพื่อเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพ

สรุปผลการศึกษา

1. การปฏิบัติหน้าที่

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 มีการแก้ไขดังนี้

1.1 เดิมการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน พนักงานสอบสวนต้องร่วมสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนกับสหวิชาชีพทุกฐานความผิด แต่ตามกฎหมายที่ได้แก้ไขต้องเป็นความผิด

ที่ระบุไว้ 9 ฐานความผิด คือ 1) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ 2) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ 3) ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ 4) ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ 5) ชิงทรัพย์ 6) ปล้นทรัพย์ 7) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี 8) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก และ 9) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการเท่านั้นที่ต้องใช้สหวิชาชีพเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน

1.2 ถ้าเป็นคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีต้องร้องขอ

1.3 ในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใดอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวน และห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

1.4 การจัดให้เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ชี้ตัวบุคคล ซึ่งแต่เดิมบัญญัติว่าเพื่อชี้ตัว ผู้ต้องหาเท่านั้น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะในบางกรณีการชี้ตัวเพื่อยืนยันตัวผู้กระทำผิดอาจมีทั้งผู้ต้องหาหรือไม่ใช่ผู้ต้องหาปะปนกันด้วย มาตรา 133 ตรี ใหม่ จึงแก้ไขจากถ้อยคำเดิมว่าชี้ตัวผู้ต้องหา เป็น ชี้ตัวบุคคลใด เพื่อให้ขอบข่ายการคุ้มครองขยายออกไปมากขึ้น

เหตุที่ต้องมีการแก้ไขกฎหมายก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ต่อตัวเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เพื่อมิให้การสอบสวนปากคำมีผลกระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจของเด็ก

2. กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี สำหรับด้านที่มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก คือ ด้านการติดต่อประสานงาน ส่วนด้านอื่น ๆ นั้นมีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง คือ ด้านการสอบสวนปากคำ ด้านบันทึกภาพและเสียง ด้านความพร้อมของสหวิชาชีพ ด้านความเหมาะสมของสถานที่ในการสอบสวนปากคำ และด้านความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการชี้ตัวบุคคลใด

จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติว่า การติดต่อประสานงานสหวิชาชีพทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี มาก เนื่องจากการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนต้องมีสหวิชาชีพเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนปากคำ เมื่อเกิดปัญหาด้านการติดต่อประสานงานขึ้น ทำให้มีผลกระทบต่อการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนที่อยู่ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ มีการเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้

3.1 ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับสหวิชาชีพ เห็นว่าควรจัดให้มีหน่วยงานกลางในการติดต่อประสานงานสหวิชาชีพ หรือจัดให้มีสหวิชาชีพประจำสถานีตำรวจ และสหวิชาชีพนั้นมีการเข้าเวร เพื่อที่จะสามารถมาเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนปากคำนอกเวลาราชการได้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการสอบสวนโดยมิต้องรอสหวิชาชีพ และควรมีการอบรมการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันระหว่างบุคคลทุกฝ่าย เพื่อแสวงหาความร่วมมือระหว่างองค์กร

3.2 กลุ่มตัวอย่างเห็นว่างบประมาณในการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมในการสอบสวน และสถานที่ที่เหมาะสมในการชี้ตัว เครื่องมือที่ใช้บันทึกภาพและเสียง รวมไปถึงค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการสอบสวนปากคำเด็กมีไม่เพียงพอ รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น

3.3 ควรจัดให้มีการศึกษาอบรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ได้มีการแก้ไขขึ้นใหม่ให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนร่วมกันและควรให้มีการประเมินผลการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 กองบัญชาการตำรวจนครบาล มีข้อเสนอแนะ จากการศึกษาดังนี้

1. กระบวนการยุติธรรมควรเสริมสร้างให้มีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างองค์กรที่ต้องมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างสูงสุด ตลอดจนเป็นการให้บริการประชาชนอย่างถูกต้อง เป็นธรรม และคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้มากที่สุด โดยการจัดตั้ง

หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างองค์กร เพื่อให้ทุกหน่วยงานเข้ามามีบทบาทในการวางแผนทางการปฏิบัติงานร่วมกันเกี่ยวกับการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน และวางแผนทางร่วมกันในการแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

2. กระทรวงยุติธรรม ควรจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตี ประกอบกับมาตรา 134/2 ที่ได้แก้ไขขึ้นใหม่ให้แก่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีความเข้าใจตรงกัน และควรมีการประชุมอบรมบุคลากรทุกฝ่ายร่วมกัน

3. รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ และจำนวนบุคลากรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยการให้งบประมาณด้านงานสอบสวนเพิ่มเติมแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อนำมาพัฒนาระบบงานสอบสวนคดีเด็กและเยาวชน เพื่อให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสหวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตี ประกอบกับมาตรา 134/2

2. ควรศึกษาบทบาทหน้าที่ของสหวิชาชีพและพนักงานสอบสวนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตี ประกอบกับมาตรา 134/2

3. ควรศึกษาความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และค่าตอบแทนของพนักงานสอบสวนและสหวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่สอบสวนปากคำเด็ก